חסידות · ברסלב · ספרים של תלמידים

סיפור בנית הבית על ציון
רבינו אחר המלחמה

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

סיפור בנית הבית על ציון רבינו אחר המלחמה

מקור הטקסט: אור ברסלב

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/סיפור-בנית-הבית-על-ציון-רבינו-אחר-המלחמה/
הקובץ נוצר ב־15 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

סיפור בנית הבית על ציון רבינו אחר המלחמה

אִישׁ חָסִיד הָיָה בְּאוּמַאן וּשְׁמוֹ רַבִּי זַאוֶל לוּבֶּרְסְקִי זַ"ל, וּמְקוֹם מִשְׁכָּנוֹ הָיְתָה הָעִיר לַמְבֶּרְג אֲשֶׁר בְּגָלִיצְיָה, סָמוּךְ לְגְּבוּל אוֹקְרָאִינָה שֶׁבְּרוּסְיָה. וְהָיָה הָאִישׁ צַדִּיק וְתָמִים וְיֹרֵא אֱלֹקִים. הוּא נֶחְשַׁב כְּאֶחָד מִמַּנְהִיגֵי הַחֲבוּרָה הַקְּדוֹשָׁה חֲבוּרַת עוֹבְדֵי הַשֵּׁם בְּדֶרֶךְ רַבֵּנוּ מוֹהֲרַ"ן מִבֶּרֶסְלֶב זיע"א. וּבִימֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוֹשִׁים הִתְפַּלֵּל לִפְנֵי הַתֵּבָה כִּשְׁלִיחַ צִבּוּר בִּתְפִלַּת הַמּוּסָפִים.

תְּפִלָּתוֹ שֶׁל רַבִּי זַאוֶל מְיֻחֶדֶת בְּמִינָהּ הָיְתָה בְּרֹב נְעִימוּתָהּ וּמְתִיקוּתָהּ, הוּא הָיָה מִתְפַּלֵּל בְּמְתִינוּת וּבְדְבֵקוּת עֲצוּמָה, עַד שֶׁכָּל שׁוֹמְעָיו לִבָּם נָמַס וְהָיָה לְמַיִם. הַתְּפִלָּה הִשְׁאִירָה רֹשֶׁם עָמֹק עַל שׁוֹמְעֶיהָ בְּמֶשֶׁךְ כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה, וְכָל אֵימַת שֶׁהָיוּ נִזְכָּרִים מִתְּפִלָּתוֹ שֶׁל רַבִּי זַאוֶל הָיוּ בָּאִים לִידֵי הִרְהוּר תְּשׁוּבָה.

כְּאָמוּר הָיָה רַבִּי זַאוֶל רֹאשׁ הַחֲבוּרָה שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בַּיָּמִים הָהֵם שֶׁל רֵאשִׁית שְׁנוֹת ת"ש, וּבִימֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוֹשִׁים בְּעֵת אֲשֶׁר נִתְקַבְּצוּ וּבָאוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ דַּחֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב מִקָּרוֹב וּמֵרָחוֹק לִהְיוֹת עִם רַבֵּנוּ כְּפִי צִוּוּיוֹ הַנּוֹדָע, הָיָה רַבִּי זַאוֶל הַכֹּחַ הַמּוֹבִיל לְכָל עִנְיְנֵי הַקִּבּוּץ הַקָּדוֹשׁ. מִלְּבַד הֱיוֹתוֹ הַבַּעַל תְּפִלָּה הֶחָשׁוּב בְּיוֹתֵר - הָיָה יוֹשֵׁב וּמִתְוַעֵד עִם הַצִּבּוּר בְּעֵת הַסְּעוּדוֹת שֶׁל הֶחָג, וּבְעֵת עֲלוֹת הַמִּנְחָה בֵּין לֵיל הָרִאשׁוֹן לַשֵּׁנִי שֶׁל יְמֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוֹשִׁים.

הָיָה זֶה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל שְׁנַת תשי"ג. הָאֹהֶל הַנִּפְלָא וְהָאָהוּב שֶׁהִתְנוֹסֵס עַל הַצִּיּוּן לְמַעְלָה מִמֵּאָה בַּשָּׁנִים הָיָה כְּבָר חָרֵב וְנֶחֱרַב עַל יְדֵי הַפּוֹלְשִׁים הַצָּבָא הַגֶּרְמַנִּי ימ"ש. וְכָל הַנִּשְׁאָר מֵהַצִּיּוּן לֹא הָיָה אֶלָּא פִּסַּת הַקַּרְקַע אֲשֶׁר בִּסְמִיכוּת לְחַלּוֹנוֹת הַבַּיִת שֶׁנִּבְנָה לְיַד הַצִּיּוּן, כְּפִי אֲשֶׁר נִגְלָה לְעֵינֵינוּ כַּיּוֹם הַזֶּה. חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב הִגִּיעוּ אָז בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ לְהִתְקַבֵּץ עַל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ אוּמָאנָה עַל שְׂרִיד מְקוֹם הַקֶּבֶר הַקָּדוֹשׁ שֶׁנּוֹתַר לִפְלֵטָה בְּחַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבְרַחֲמָיו הַמְרֻבִּים.

אָז בִּשְׁעַת הַסְּעוּדָה, בְּעֵת אֲשֶׁר אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָיָה לִבָּם מָלֵא הֲרְגָּשִׁים שֶׁל שִׂמְחָה וְהִתְעוֹרְרוּת עַל זְכִיָּתָם הַגְּדוֹלָה שֶׁזָּכוּ לְקַיֵּם רְצוֹנוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ, פָּנָה מוֹסֵר הַדְּבָרִים הַלָּלוּ (רַבִּי מִיכָל דּוּרְפְמַאן שְׁלִיטָ"א) אֶל רַבִּי זַאוֶל, אוֹתוֹ רַבִּי זַאוֶל שֶׁהָיָה פַּטְרוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם הַצִּיּוּן הַקָּדוֹשׁ וְהוּא אֲשֶׁר דָּאַג כָּל הַשָּׁנִים לִשְׁמִירָתוֹ וּפִקַּח עָלָיו בְּכָל הַזְּמַנִּים וְהַמַּצָּבִים.

יֹאמַר נָא לִי, שְׁאָלוֹ רַבִּי מִיכָל, מֵהֵיכָן יָדוּעַ לְכִבּוֹדוֹ בְּבִטָּחָה שֶׁאָכֵן הַמָּקוֹם שֶׁאָנוּ מִשְׁתַּטְּחִים עָלָיו הוּא הוּא מְקוֹם הַצִּיּוּן הַקָּדוֹשׁ? וְכֵן מִי הוּא אֲשֶׁר בָּנָה אֶת הַבַּיִת הַסָּמוּךְ שֶׁבֵּין חַלּוֹנוֹתָיו נִמְצָא הַצִּיּוּן, שֶׁלֹּא הָיָה קַיָּם בְּעֵת אֲשֶׁר הִתְנַשֵּׂא עָלָיו הָאֹהֶל בַּיָּמִים הַטּוֹבִים שֶׁל הַצִּיּוּן?

פָּתַח רַבִּי זַאוֶל אֶת פִּיו וְהֵשִׁיב דָּבָר עַל רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן וְעַל אַחֲרוֹן אַחֲרוֹן:
"בִּשְׁנַת תש"ו הִסְתַּיְּמָה הַמִּלְחָמָה הַנּוֹרָאָה, וְעִמָּהּ נֶחֱרַב רֹב מִנְיָנוֹ וּבִנְיָנוֹ שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל. אֵלּוּ שֶׁהִגִּיעוּ לְאַחַר הַמִּלְחָמָה אֶל הַצִּיּוּן מְצָאוּהוּ חָרֵב וְנֶחֱרָב, כַּאֲשֶׁר מִכָּל הָאֹהֶל וּסְבִיבָתוֹ לֹא נוֹתַר כִּי אִם מִשְׁטָח שֶׁל מֶלֶט, אָרְכּוֹ כִּשְׁנֵי מֶטְרִים, רָחְבּוֹ שְׁמוֹנִים ס"מ וְגָבְהוֹ כִּשְׁלֹשִׁים וַחֲמִשָּׁה ס"מ. וְאַף גַּם מִבְנֶה זָעוּם זֶה הָיָה שָׁבוּר וְסָדוּק וְקַמְשׁוֹנִים עָלוּ בּוֹ (הרה"ח רַבִּי יִצְחָק גֶּלְבַּךְ זַ"ל הָיָה מִבֵּין אֵלּוּ שֶׁהִגִּיעוּ רִאשׁוֹנִים אֶל הַצִּיּוּן וּמְצָאוּהוּ בְּמַצָּב כָּזֶה).
בִּשְׁנַת תש"ז פִּרְסְמָה רִאשׁוּת עִירִית אוּמַאן עַל אֶפְשָׁרוּת שֶׁל קְנִיַּת שִׁטָּחִים עֲבוּר בְּנִיַּת דִּירוֹת. רַבִּי זַאוֶל מָסַר מִיָּד בַּקָּשָׁה עַל קְנִיַּת הַשִּׁטָּח שָׁם סָפוּן וְטָמוּן רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ. הַשִּׁטָּח הַזֶּה הָיָה בֵּית הַקְּבָרוֹת גָּדוֹל כַּיָּדוּעַ, אַךְ רֹב הַקְּבָרִים שְׁקוּעִים הָיוּ בָּאֲדָמָה, אוּלָם הָיָה שָׁם צִיּוּן אֶחָד בּוֹלֵט שֶׁל אִיזֶה מָגִיד, שְׁצִיּוּן זֶה הָיָה סָמוּךְ מַמָּשׁ לְיַד אֹהֶל רַבֵּנוּ.
"בַּקָּשָׁתוֹ שֶׁל רַבִּי זַאוֶל נִדְחָתָה עַל הַסַּף, הֵיוֹת וְלֹא הָיָה מִתּוֹשָׁבֵי אוּמַאן, אֶלָּא כְּאֻמּוּר מִלַּמְבָּרְג, וְלָכֵן לֹא הָיָה לוֹ שׁוּם זְכוּת לִקְנוֹת שֶׁטַח בְּאוּמַאן. אוּלָם לֹא אִישׁ כְּרַבִּי זַאוֶל יֹאמַר נוֹאָשׁ. הוּא הִגִּישׁ שׁוּב בַּקָּשָׁה, וְהַפַּעַם עַל שְׁמוֹ שֶׁל גֵּר הַצֶּדֶק הַיָּדוּעַ רַבִּי מִיכָל שֶׁהָיָה מֵחֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב תּוֹשַׁב הָעִיר אוּמַאן, הַתַּחְבּוּלָה הִצְלִיחָה, וְהוּא קִבֵּל אֶת הָאִשּׁוּר הַדָּרוּשׁ, וְעַל סְמַךְ כְּתַב הָרְשָׁאָה עַל שֵׁם הַגֵּר הֵחֵל רַבִּי זַאוֶל לִבְנוֹת בַּיִת בְּסָמוּךְ מַמָּשׁ לַצִּיּוּן הַקָּדוֹשׁ.
רַבִּי זַאוֶל בְּרֹב פִּקְחוּתוֹ תִּכְנֵן שֶׁחַלּוֹנוֹת הַבִּנְיָן יִהְיוּ סְמוּכִים וּדְבוּקִים לַצִּיּוּן מַמָּשׁ, וְזֹאת מֵהַסִּבָּה בִּכְדֵי שֶׁלֹּא יִבְנוּ לְעוֹלָם בְּשׁוּם פָּנִים וְאֹפֶן עוֹד מִבְנֶה עַל הַצִּיּוּן, הֵיוֹת וְאֵין מִן הַנִּהוּג לִבְנוֹת שׁוּם דָּבָר צָמוּד לְחַלּוֹנוֹת בַּיִת. אֶת שֶׁטַח הַצִּיּוּן כִּסּוּ בְּמֶלֶט בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא יִהְיֶה בּוֹלֵט לְבָנוֹת שׁוּם דָּבָר לְעֵינֵי הַגּוֹיִים שֶׁיֵּשׁ כָּאן מְקוֹם קֶבֶר.
חֶלְקַת הַקֶּבֶר נִבְנָה בְּדִיּוּק נִמְרָץ כְּפִי שֶׁהָיָה בִּמְקוֹרוֹ בְּהֵיוֹת הָאֹהֶל. וּמַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה כָּךְ הָיָה. כְּשֶׁהֵחֵל רַבִּי זַאוֶל לִבְנוֹת אֶת הַמֶּלֶט בֵּן שְׁנֵי הַמֶּטְרִים, יָדַע הֵיטֵב כַּאֲמוּר אֶת מְקוֹם הַצִּיּוּן, אֲבָל אַף עַל פִּי כֵן עֵקֶב רִבּוּי הַזְּמַן, יִתְּכֵן וְהַמָּקוֹם הַמְדֻיָּק טֶשְׁטֵשׁ מֵחֲמַת הַגְּשָׁמִים וְהַשְּׁלָגִים וְכַיּוֹצֵא בְּאֵלּוּ (רַבִּי מִיכָל דְּאוּרְפְּמַן זַ"ל מְצַיֵּן שֶׁכָּל הַטֶּשְׁטוּשׁ יָכוֹל לְהִתְבַּטֵּא בְּסָךְ הַכֹּל שֶׁל עֶשְׂרִים עַד שְׁלֹשִׁים ס"מ). הֵחֵלּוּ אֵפוֹא לַחְפֹּר מִעַט סְבִיב שֶׁטַח זֶה בִּכְדֵי לִמְצֹא אֶת יְסוֹדוֹת הַבַּיִת שֶׁהָיוּ מֵעֵץ, וּבְמֵיָּחֵד רָצוּ לִמְצֹא אֶת הָעַמּוּד בְּרֹאשׁ שְׁנֵי הַמֶּטְרִים, שָׁם הָיָה תְּחִלַּת הַצִּיּוּן, אוּלָם עַל אַף כָּל הַטִּרְחָה לֹא הִצְלִיחוּ לִמְצֹא בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אֶת הַיְסוֹד.
רַבִּי זַאוֶל תָּפַס אֶת אֲמָנוּת רַבּוֹ בְּיָדוֹ, וְהֵחֵל לִזְעֹק מְקֻרָב לִבּוֹ. רַבִּי רַבִּי 77אַוואוּ זָענְט אִיהר?! רַבִּי הֵיכָן אַתֶּם? וְעוֹד כָּהֵנָּה וְכָהֵנָּה תְּחִנּוֹת וּבַקָּשׁוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּתְגַּלֶּה לְפָנָיו מָקוֹם הַמְדֻיָּק שֶׁל תְּחִלַּת הַקֶּבֶר שֶׁיּוּכַל לְסַמֵּן זֹאת לְדוֹרוֹת בְּדִיּוּק נִמְרָץ, וְכֹה זָעַק מְקֻרָב לִבּוֹ עַד

שְׁעַת בֵּין הָעַרְבַּיִם. בִּשְׁעוֹת הָעֶרֶב עָזַב אֶת הַצִּיּוּן וְשָׁב לְבֵיתוֹ מְלֵא צַעַר וְעֶגְמַת נֶפֶשׁ עַל שֶׁעֲדַיִן לֹא מָצָא אֶת הַמָּקוֹם הַמְדֻיָּק.

בְּאוֹתוֹ לַיְלָה חָלַם רַבִּי זַאוֶל חֲלוֹם נוֹרָא, וְהִנֵּה רַבֵּנוּ עוֹמֵד עַל מְקוֹם הַצִּיּוּן עָטוּר בְּמַלְבּוּשֵׁי פְּאֵר. רַבִּי זַאוֶל נִזְדַּעֲזַע מִן הַמַּרְאֶה הַנּוֹרָא וּפָנָה אֶל רַבֵּנוּ בִּשְׁאֵלָה: רַבֵּנוּ! הַאִם עוֹמְדִים אַתֶּם חָלִילָה לִנְטֹשׁ אוֹתָנוּ?!.

וְהָיָה שׁוֹמֵעַ הוּא אֶת רַבֵּנוּ מְשִׁיבוֹ: לֹא וְלֹא! אֲנִי נִשְׁאָר כָּאן! תָּמִיד אֶשָּׁאֵר בֵּינֵיכֶם - - -.

לְמָחֳרַת בַּבֹּקֶר הִגִּיעַ רַבִּי זַאוֶל בְּמִשְׁנֵה מֶרֶץ לַצִּיּוּן וְהֵחֵל לַחְפֹּר, וּלְהַפְתִּעְתּוֹ הָרַבָּה מָצָא מִיָּד אֶת רֹאשׁ הַצִּיּוּן וְאֶת יְסוֹדוֹת עַמּוּדֵי הָעֵץ, שֶׁהִוּוּ אֶת הַיְסוֹדוֹת לְמִבְנֵה הָאוֹהֶל. הוּא צִיֵּן מִיָּד אֶת הַמָּקוֹם, וּמִשָּׁם הֵחֵל אֶת יְצִיקַת גּוּשׁ הַמֶּלֶט, הוּא אוֹתוֹ גּוּשׁ הַמֶּלֶט הַנִּמְצָא כַּיּוֹם בְּדִיּוּק בְּסוֹף הַחֲלוֹן הַשֵּׁנִי שֶׁל הַבַּיִת הַסָּמוּךְ. וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ מְקוֹם הַצִּיּוּן לְעֶרֶךְ שְׁנֵי מֶטְרִים, וּבְרֹחַב שְׁמוֹנִים ס"מ.

לְאַחַר סִיּוּם הַבְּנִיָּה שָׁב רַבִּי זַאוֶל לְלֶמְבֶּרְג. וְכַעֲבֹר תְּקוּפַת זְמַן בְּשׁוּבוֹ לִפְקֹד אֶת הַצִּיּוּן הַקָּדוֹשׁ בְּאוּמַאן, נוֹדַע לוֹ שֶׁרַבִּי מִיכָל מֵרֹב פַּחְדּוֹ מֵהַמִּשְׁטָרָה הַחֲשָׁאִים הַקֶּן.גֶּ.בֶּ. שָׂמָא יְוַדַּע לָהֶם שֶׁיֵּשׁ כָּאן צִיּוּן (כַּיָּדוּעַ כָּל עִנְיַן "בְּרֶסְלֶב" נֶחֱשָׁב לַעֲבֵרָה חֲמוּרָה בְּרוּסְיָה) - מָכַר אֶת הַבַּיִת הַסָּמוּךְ לַצִּיּוּן לְגוֹי, אוֹתוֹ בַּיִת שֶׁנִּבְנָה עַל יְדֵי רַבִּי זַאוֶל בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ.

אוֹתוֹ גּוֹי הָיָה שׁוֹנֵא יִשְׂרָאֵל מֻבְהָק, וְלֹא הִרְשָׁה בְּשׁוּם פָּנִים וְאֹפֶן לַחֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב לְהִכָּנֵס לְשֶׁטַח הַצִּיּוּן הַדָּרוּשׁ. וְהִנֵּה נָפְלוּ עָלָיו מַחֲלוֹת וְיִסּוּרִים שׁוֹנִים, וְשָׁלְחוּ לְהוֹדִיעַ לוֹ כִּי הַמַּחֲלוֹת תְּקַפּוּהוּ עֵקֶב הֱיוֹת הַבַּיִת "מְכֻשָּׁף" בְּגַלַל הַצִּיּוּן שֶׁנִּמְצָא בְּקִרְבָתוֹ. תַּחְבּוּלָה זוֹ הוֹעִילָה, וּמִיָּד מָכַר הַבַּיִת לְגוֹי אַחֵר, וְהוּא אוֹתוֹ עָרֵל הַדֹּר עַד הַיּוֹם הַזֶּה בְּדִירַת הַצִּיּוּן, וְהוּא נֶחֱשָׁב לְטוֹב לֵב, הַמַּרְשֶׁה לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לָבֹא וְלַעֲלוֹת עַל הַצִּיּוּן כְּפִי רְצוֹנָם.

בִּשְׁנַת תשכ"ב הָלַךְ רַבִּי זַאוֶל לְבֵית עוֹלָמוֹ. וְהִשְׁאִיר אֶת הַטִּפּוּל בְּעִנְיְנֵי הַקִּבּוּץ וְעִנְיְנֵי הַצִּיּוּן בְּיָדָיו שֶׁל רַבִּי מִיכָל דְּאוּרְפְּמַן שְׁלִיטָ"א. וּמֵאָז לֹא הִפְסִיקוּ הַשַּׁיָּרוֹת לַעֲלוֹת עַל צִיּוּן רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ עַד הַיּוֹם הַזֶּה. (נעתק מספר עיר הגעגועים)